

ข้อริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI)

ภูมิหลัง

1. ภาพรวม ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ 4 ณ สิงคโปร์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2543 เห็นพ้องต่อ “ข้อริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน” (Initiative for ASEAN Integration: IAI) เพื่อเร่งรัดการรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการลดช่องว่างด้านการพัฒนา (Narrowing the Development Gap – NDG) ระหว่างประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ (ASEAN 6) กับประเทศสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ (CLMV) และการเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศ CLMV โดยมี IAI Work Plan I ครอบคลุมระยะเวลา 6 ปี (2545-2551) ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินงานภายใต้แผนงานฉบับที่ 2 IAI Work Plan II (ปี 2552-2558)

2. IAI Work Plan I (2545-2551) มีโครงการทั้งสิ้น 218 โครงการ สิงคโปร์ให้เงินสนับสนุนโครงการ IAI มากที่สุด โครงการ IAI ส่วนใหญ่เป็นโครงการสาขาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยใช้ศูนย์ IAI Centre ที่สิงคโปร์ จัดตั้งขึ้นในแต่ละประเทศ CLMV เป็นศูนย์ฝึกอบรม

3. IAI Work Plan II (2552-2558) มีสาระในการดำเนินงานต่างไปจากแผนงานระยะที่ 1 คือ แผนงานระยะที่ 2 จะขยายแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของกลุ่ม CLMV ให้สอดคล้องกับแผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสาหลัก ซึ่งจะช่วยให้การจัดตั้งประชาคมอาเซียนทั้งสามเสาหลักเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงการให้ความช่วยเหลือประเทศ CLMV ให้สามารถดำเนินการตามพันธกิจและลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการรวมตัวของอาเซียน และยังคงเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถ ทั้งนี้ ภายใต้ IAI Work Plan II มีโครงการทั้งหมด 269 โครงการ (สถานะเดือนเมษายน 2557) มีมูลค่ารวม 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สิงคโปร์ เป็นประเทศที่ให้เงินสนับสนุนโครงการ IAI มากที่สุด ประเทศไทยสนับสนุนโครงการ IAI จำนวน 5 โครงการ คิดเป็นเงิน 374,766 ดอลลาร์สหรัฐ และประเทศคูเวตให้ความช่วยเหลือมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย สหภาพยุโรป อินเดีย และเยอรมนี

4. คณะทำงาน IAI (IAI Task Force) ซึ่งประกอบด้วยเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรของประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับนโยบายและขับเคลื่อนการดำเนินการภายใต้แผนงานฯ เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรของ CLMV ประจำอาเซียนจะหมุนเวียนกันเป็นประธานตามลำดับตัวอักษรเป็นเวลาคนละ 1 ปีปฏิทิน โดยจัดการประชุมปีละไม่ต่ำกว่า 4 ครั้ง และอาจมีการประชุมนอกเหนือจากนั้นได้ในกรณีที่มีความจำเป็น ปัจจุบัน กัมพูชาทำหน้าที่เป็นประธาน IAI Task Force จนถึงสิ้นปี 2557 ทั้งนี้ คณะทำงานฯ รายงานผลการดำเนินงานต่อ ASEAN Coordinating Council (ACC)

5. งบประมาณ IAI ไม่มีกองทุนเฉพาะเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ แม้ว่าเคยมีความพยายามจะจัดตั้งกองทุนพิเศษเพื่อลดช่องว่างด้านการพัฒนา แต่อาเซียนยังคงเห็นว่า อาจไม่มีความจำเป็นที่จะจัดตั้งกองทุนพิเศษสำหรับเรื่องนี้เป็นการเฉพาะ IAI Task Force เห็นว่าควรเร่งดำเนินการระดมทุนในหลายช่องทาง รวมทั้งการระดมทุนจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งรวมถึงภาคเอกชนด้วย ปัจจุบัน การดำเนินการภายใต้ IAI ยังคงอาศัยการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการที่ริเริ่มโดยอาเซียน 6 และเงินทุนสนับสนุนโดยตรงจากประเทศคูเวตและองค์กรเพื่อการพัฒนารวมทั้งโครงการความร่วมมือไตรภาคีระหว่างอาเซียน 6 และประเทศคูเวตกับองค์กรเพื่อการพัฒนา

บทบาทของไทย

1. ไทยให้เงินสนับสนุนโครงการ IAI ประมาณ 0.375 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่เดียวกันไทยให้ความสำคัญต่อการให้ความช่วยเหลือ CLMV ในกรอบอื่น ๆ ทั้งในระดับทวิภาคีและกรอบความร่วมมือในภูมิภาคที่ไทยเป็นผู้ริเริ่มหรือมีบทบาทนำ เช่น ACMECS GMS เป็นต้น

2. ไทยมีโครงการให้ความช่วยเหลือระหว่างปี 2552 – 2556 ภายใต้ IAI Work Plan II ทั้งหมด 5 โครงการ รวมมูลค่าความช่วยเหลือประมาณ 11.25 ล้านบาท ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว 4 โครงการ ได้แก่ (1) Successful Operationalization of the ASEAN Framework Agreement on Multimodal Transport (2) Thai International Post Graduate Program 2009-2010 (3) ASEAN Workshop on Cross-border Management: A Key to Efficient ASEAN Connectivity (4) Training on Harmonization of Power Distribution System in ASEAN Countries และอยู่ระหว่างดำเนินโครงการอีก 1 โครงการ ได้แก่ (5) Strengthening of Measurement Standard Institute ระยะเวลาการดำเนินงาน 5 ปี (2551-2555) ปัจจุบัน โครงการฯ ได้รับการขยายเวลาการดำเนินการจนถึงปี 2558

*****

กองเศรษฐกิจ
กรมอาเซียน
มิถุนายน 2558